

ความดีที่เหมาะสมในการใช้เม็ดสีย้อมคราบจุลินทรีย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแปรงฟันหลัง อาหารกลางวันของเด็กนักเรียนประถมศึกษา

ฉวีลักษณ์ บุณารมย์ *

ทบ.

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความดีที่เหมาะสมในการใช้เม็ดสีย้อมคราบจุลินทรีย์ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันของเด็กนักเรียนประถมศึกษา

โดยใช้วิธีการศึกษาเชิงทดลองในเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 127 คน อายุเฉลี่ย 9.5 ปี แบ่งนักเรียนเป็น 3 กลุ่มศึกษา ตามความดีของการใช้เม็ดสีย้อมคราบจุลินทรีย์ ได้แก่ กลุ่มศึกษาที่ 1 (กลุ่มควบคุม) แปรงฟันโดยไม่ใช้เม็ดสี กลุ่มศึกษาที่ 2 แปรงฟันโดยใช้เม็ดสี 2 สัปดาห์/ครั้ง และกลุ่มศึกษาที่ 3 แปรงฟันโดยใช้เม็ดสีสัปดาห์ละครั้ง ตรวจเหงือกอักเสบและคราบจุลินทรีย์ก่อนการศึกษา และหลังการศึกษา 1 เดือน โดยใช้ดัชนีเหงือกอักเสบ (Loe and Silness 1963) และดัชนีฟิเอชพี (Patient Hygiene Performance ของ Podshadley and Haley 1968)

ผลการศึกษาพบว่า การแปรงฟันภายในกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มซึ่งใช้เม็ดสีในความดีที่แตกต่างกัน มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นภายหลังการศึกษา โดยพบการลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$) ระหว่างดัชนีเหงือกอักเสบและดัชนีฟิเอชพีก่อนและหลังการศึกษาของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม แต่ไม่พบความแตกต่างในกลุ่มควบคุม

การใช้เม็ดสีย้อมคราบจุลินทรีย์ในความดีสัปดาห์ละครั้ง สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการแปรงฟันในกลุ่มตัวอย่าง เมื่อเทียบกับการใช้เม็ดสี 2 สัปดาห์/ครั้งหรือไม่ใช้เลย แต่การศึกษานี้ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการใช้เม็ดสี 2 สัปดาห์/ครั้งกับการไม่ใช้เม็ดสีเลย

คำสำคัญ : นักเรียนประถมศึกษา เม็ดสีย้อมคราบจุลินทรีย์ แปรงฟัน

* กลุ่มงานทันตกรรม ร.พ.พหลพลพยุหเสนา กาญจนบุรี

The suitable frequency of using disclosing tablet in the primary school after-lunch tooth brushing program.

Chaveelux Buranarom *

DDS.

Abstract

This experimental study aimed to investigate the suitable frequency of disclosing tablet used in the primary school after-lunch tooth brushing program.

127 primary school children, mean age 9.5, were categorized into 3 groups as follow : The first was assigned as control group, their after-lunch tooth brushing were not given disclosing tablets; the second group were given, every two weeks, a disclosing tablet during their after-lunch tooth brushing; and the last group also had to chew those weekly given tablets and brush their teeth daily after lunch time. Based-line data of gingival index (GI) and dental plaque index (PHP) were collected. The treatment among the individually related three groups was persued after one month. The reference indicies used were gingival index (Loe and Silness 1963) and PHP index (Patient Hygiene Performance ; Podshadley and Haley 1968).

The difference of mean GI scores and mean PHP scores before and after the study within the second group and the third group were statistically significant ($p < 0.05$), but those within the control group were not statistically different.

There was an effect of frequency of using the disclosing tablet on the cleanliness of tooth brushing, namely; the third group with weekly use of disclosing tablets was different from the second and the control group.

There was no significant difference of cleanliness between the second group and the control group.

Key Word : primary school children ; disclosing tablet ; tooth brushing

* Phaholpolphayuhasaena hospital, Kanchanaburi

กลางวันอย่างสม่ำเสมอเป็นสิ่งสำคัญ การใช้เม็ดสี
ย้อมคราบจุลินทรีย์ร่วมกับการแปรงฟันหลังอาหาร
กลางวัน ช่วยให้เด็กประเมินตนเองได้ว่า แปรงฟันได้
สะอาดหรือไม่ และอีกทางหนึ่งคือ เป็นแรงจูงใจให้
เด็กแปรงฟันได้สม่ำเสมอ การใช้เม็ดสีสัปดาห์ละครั้ง
น่าที่จะเป็นสิ่งที่รัฐทำได้เพื่อเป็นการสนับสนุน
โครงการเฝ้าระวังทางทันตสุขภาพในเด็กนักเรียน
ประถมศึกษา

บทสรุป

การศึกษาทดลองในการหาความถี่ที่เหมาะสม
ในการใช้เม็ดสีย้อมคราบจุลินทรีย์ เพื่อเพิ่ม
ประสิทธิผลการแปรงฟันหลังอาหารกลางวันของเด็ก
นักเรียนประถมศึกษา โดยการศึกษาในเด็กนักเรียน
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 127 คน อายุเฉลี่ย 9.5
ปี เป็นเวลา 11 เดือน แบ่งนักเรียนออกเป็น 3 กลุ่ม
ดังนี้ กลุ่มที่ 1 (กลุ่มควบคุม) แปรงฟันหลังอาหาร
กลางวันโดยไม่ใช้เม็ดสีย้อมคราบจุลินทรีย์ กลุ่มที่ 2
แปรงฟันหลังอาหารกลางวันโดยใช้เม็ดสีย้อมคราบ
จุลินทรีย์ 2 สัปดาห์/ครั้ง และกลุ่มที่ 3 แปรงฟัน
หลังอาหารกลางวันโดยใช้เม็ดสีย้อมคราบจุลินทรีย์
สัปดาห์ละครั้ง

ผลการศึกษาพบว่า ประสิทธิผลการแปรงฟัน

ของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มซึ่งใช้เม็ดสีในความถี่ที่
แตกต่างกัน ดีกว่ากลุ่มควบคุมซึ่งไม่ใช้เม็ดสีเลย โดย
พบการลดลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($p < 0.05$)
ระหว่างดัชนีเหงือกอักเสบและดัชนีฟิเอชฟีก่อนและ
หลังการศึกษาของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม แต่ไม่พบ
ความแตกต่างในกลุ่มควบคุม

การใช้เม็ดสีย้อมแผ่นคราบจุลินทรีย์ในความถี่
สัปดาห์ละครั้ง สามารถเพิ่มประสิทธิผลการแปรงฟัน
ในกลุ่มตัวอย่าง เมื่อเทียบกับการใช้เม็ดสี 2 สัปดาห์/
ครั้งหรือไม่ใช้เลย แต่การศึกษานี้ไม่พบความ
แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างการใช้เม็ดสี 2
สัปดาห์/ครั้งกับการไม่ใช้เม็ดสีเลย

กิตติกรรมประกาศ

ผู้ทำการศึกษาวิจัยขอขอบคุณ

1. กองทันตสาธารณสุข กรมอนามัยที่
ให้การสนับสนุนทุนในการทำวิจัย
2. นพ.ธงชัย พุทธบริวาร ผู้อำนวยการ
รพ.พหลพลพยุหเสนา ที่อนุญาตให้ทำการวิจัย
3. ทพ.ญ.ปิยะดา ประเสริฐสม ทพ.ญ.เกศสุตา
เงินประเสริฐศิริ ที่กรุณาให้คำแนะนำด้านสถิติ

เอกสารอ้างอิง

1. Cohen D.W., and Other. A Comparison of bacterial plaque disclosants in periodontal disease. J. periodontol. 1972; 43 : 333
2. Barrickman RW, Penhall OJ Graphing indices reduces plaque. J. Am Dent Assoc. 1973; 87 : 1404-15
3. Bellini H.T, A nerud A, Moustafa MH. Disclosing wafers in an oral hygiene instruction programme. Odontologist Revy. 1974; 25 : 247-254
4. ฉวีลักษณ์ บุณนารมย์. การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำความสะอาดฟัน ในเด็กนักเรียนประถมศึกษา. วารสารแพทย์ เขต 4. 2541; 17: 160-169

5. Loe H, Silness J. Periodontal disease in pregnancy. I. Prevalence and severity. Acta Odontol Scan. 1963; 21: 533
6. Loe H. The gingival index, the plaque index and the retention index system. J. Periodontol. 1967; 68 : 610
7. Podshadley AG, Haley JV. A method for evaluation oral hygiene performance. Public Health Dep. 1968; 83 : 259
8. Foder JT, Ziegler JE. A motivational study in dental health education. J. South Calif State Dent Assoc. 1966; 34 : 203-16
9. A.E.S.TAN, A.Bryan Wade. The role of visual feedback by a disclosing agent in plaque control. J. of Clinical Periodontology. 1980; 7: 146